

№ 115/23 від 02.05.2023 року

Міністерство фінансів України
Міністру фінансів України
Марченку Сергію Михайловичу

*Пропозиції щодо проекту
Державного бюджету України на 2024 рік
в частині показників місцевих бюджетів
та міжбюджетних трансфертів*

Шановний Сергію Михайловичу!

Всеукраїнська асоціація органів місцевого самоврядування «Асоціація об'єднаних територіальних громад» засвідчує Вам свою повагу та вдячність за налагоджену співпрацю протягом останніх років, сприяння у веденні діалогу між органами центральної виконавчої влади та органами місцевого самоврядування щодо бюджетного процесу в Україні на всіх його рівнях, питань розвитку місцевих фінансів та бюджетів територіальних громад, міжбюджетних відносин та інших важливих питань в контексті бюджетної системи України.

Відповідно до вимог Закону України “Про асоціації органів місцевого самоврядування”, Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні”, Бюджетного кодексу України, **Всеукраїнська Асоціація ОТГ надсилає пропозиції до проекту Державного бюджету України на 2024 рік** в частині, що стосується показників місцевих бюджетів та міжбюджетних трансфертів.

I. Податок на доходи фізичних осіб.

1.1. Всеукраїнська Асоціація ОТГ просить на законодавчому рівні врегулювати питання сплати ПДФО; позиція залишається незмінною: ***на даному етапі пропонується вирішити питання сплати податку на доходи фізичних осіб відокремленими підрозділами*** (за фактичним місцем провадження діяльності відокремленими структурними підрозділами – структурними одиницями юридичної особи); відповідні зміни необхідно внести уже зараз до Податкового кодексу України;

1.2. На постійній основі (внести зміни до статті 64 Бюджетного кодексу України) та залишити відсоток зарахування надходжень від ПДФО на рівні 64 відсотків, оскільки той обсяг, який бюджети територіальних громад отримують від цього виду податку, особливо в умовах воєнного стану, є суттєво недостатнім для здійснення тих видатків, які визначаються функціями держави, і передаються до виконання місцевому самоврядуванню на основі принципу субсидіарності (виконання делегованих повноважень).

II. Місцеві податки.

В контексті проблемних питань у цій сфері Всеукраїнська Асоціація ОТГ здійснила детальний аналіз дохідної частини бюджетів територіальних громад, звернула увагу на втрати у 2022 році надходжень від податків, що згідно статті 64 Бюджетного кодексу України зараховуються до доходів загального фонду бюджетів сільських, селищних, міських територіальних громад.

Зважаючи, що на законодавчому рівні не врегульовано цілий ряд проблемних положень, зокрема в податковому законодавстві, ризик втрат залишається і в поточному бюджетному періоді.

Всеукраїнська Асоціація ОТГ напрацювала пропозиції щодо врегулювання проблемних питань оподаткування місцевими податками в умовах воєнного стану, направила їх зокрема до Кабінету Міністрів України, Міністерства фінансів України та Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики листом від 15.03.2023 № 75/23, і просить в процесі подальшого обговорення проекту Закону про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо особливостей оподаткування у період дії воєнного стану підтримати, врахувавши таким чином позицію місцевого самоврядування.

III. Горизонтальне вирівнювання податкоспроможності бюджетів місцевого самоврядування.

Асоціація ОТГ просить зберегти формульний механізм визначення базової/реверсної дотацій на наступний бюджетний період згідно положень, визначених статтею 99 Бюджетного кодексу України (з врахуванням особливостей надходжень податку на доходи фізичних осіб в поточному бюджетному періоді в залежності від ситуації бюджетів місцевого самоврядування в умовах воєнного стану).

IV. Зберегти додаткові дотації:

✓ ***на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я.***

Пропонується внести зміни до частини п'ятої статті 103⁶ Бюджетного кодексу України, змінивши чинне положення щодо розподілу додаткової дотації на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я в частині зміни механізму її розподілу на рівні обласних державних адміністрацій.

✓ **на здійснення повноважень органів місцевого самоврядування на деокупованих, тимчасово окупованих та інших територіях України,** що зазнали негативного впливу у зв'язку з повномасштабною збройною агресією російської федерації.

V. Освітня субвенція:

Проблема освітньої субвенції набуває все більшої вагомості протягом останніх років, в умовах воєнного стану – лише підсилюється.

Уже в довоєнний період Формула розподілу освітньої субвенції між місцевими бюджетами, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 р. № 1088 (із змінами) не враховувала цілий ряд видатків, зокрема на оплату праці іншого педагогічного персоналу (включаючи вихователів груп подовженого дня), оплату індивідуальної форми здобуття освіти (педагогічний патронаж за станом здоров'я), забезпечення обов'язкової дошкільної освіти дітей старшого дошкільного віку тощо. Під час війни цей перелік лише розширився, наприклад, у 2023 році обсяг освітньої субвенції для всіх місцевих бюджетів визначено без урахування додаткових годин навчального плану для учнів групи І на окремі предмети, факультативні курси, індивідуальні заняття тощо.

У 2023 році Міністерство освіти і науки України зберегло формулу розподілу освітньої субвенції, яка використовувалася з 2018 по 2022 роки, з суттєвими змінами, однією з яких виявилось скорочення навчальних планів, які використовувалися при розподілі освітньої субвенції (вище уже зазначалося), іншою, ще вагомішою зміною стало застосування у 2023 році до обсягу освітньої субвенції для всіх місцевих бюджетів (без урахування обсягів освітньої субвенції обласним бюджетам, передбачених на оплату простою) коефіцієнта 0,9 (пункт 8 постанови Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 року №1088 “Про затвердження формули розподілу освітньої субвенції між місцевими бюджетами”).

Загалом, при зменшенні кількості учнів закладів загальної середньої освіти на 5 % у порівнянні з вереснем 2021 року, обсяг освітньої субвенції з державного бюджету, зменшено на 20 % у порівнянні з 2022 роком (до 87,5 млрд грн).

Всеукраїнська Асоціація ОТГ зауважує, що місцеве самоврядування занепокоєне такою ситуацією, оскільки цю прогалину доведеться компенсувати за рахунок власних надходжень бюджетів територіальних громад, які в умовах воєнного стану також обмежені, зокрема і через зміни, внесені до податкового законодавства на початковому етапі війни в Україні.

Детальний аналіз проблемних питань і позицію щодо кожного з них Всеукраїнська Асоціація ОТГ озвучувала на спільному засіданні тематичних платформ “Освіта” та “Місцеві бюджети та фінанси” за участю Міністерства освіти і науки України на тему: “Особливості розподілу освітньої субвенції в умовах воєнного стану” 25 січня 2023 року (офіційне звернення до Міністерства освіти і науки України від 22.02.2023 № 49/23).

В контексті викладеного, Асоціація ОТГ насамперед просить в наступному році виключити пункт 8 постанови Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 року №1088 “Про затвердження формули розподілу освітньої субвенції між місцевими бюджетами”, не застосовувати у 2024 році коефіцієнт 0,9 до обсягу освітньої субвенції для всіх місцевих бюджетів, і не допустити подальшого зменшення даного виду міжбюджетного трансферту.

Враховуючи ситуацію воєнного стану в країні, суттєві обмеження фінансових ресурсів в державному бюджеті України, які напряду впливають і на загальний обсяг освітньої субвенції, і на складові її розрахунку, Всеукраїнська Асоціація ОТГ вчергове звертається до органів державної влади з метою пошуку зважених, консолідованих та системних рішень.

Надважливою проблемою, окрім інших, залишається оптимізація мережі закладів освіти. В умовах, що склалися в цій сфері станом на теперішній час, зокрема і через військову агресію з боку російської федерації, органи місцевого самоврядування опинилися в ситуації, коли з різних вагомих причин не можуть швидкими темпами привести у відповідність до вимог законодавства мережу закладів освіти, що зумовлено різними чинниками.

Глибокої дискусії і прийняття відповідних рішень на рівні держави потребують питання, які вимагають швидкого законодавчого врегулювання.

VI. Передбачити з державного бюджету місцевим бюджетам субвенції на:

- ✓ забезпечення пожежної безпеки в закладах загальної середньої освіти;
- ✓ облаштування безпечних умов у закладах загальної середньої освіти;
- ✓ придбання шкільних автобусів;
- ✓ забезпечення сталого проходження опалювального періоду 2023/2024 року;

VII. Зберегти у державному бюджеті фонд ліквідації наслідків збройної агресії;

VIII. Розмежування власних та делегованих повноважень та забезпечення їх здійснення об'єктивною дохідною базою.

Позиція Всеукраїнської Асоціації ОТГ щодо даного питання залишається незмінною, і полягає у визначенні на законодавчому рівні чіткого переліку власних та делегованих повноважень органів місцевого самоврядування та забезпеченні об'єктивного фінансового ресурсу для здійснення таких повноважень.

Всеукраїнська Асоціація ОТГ розраховує на конструктивний діалог з усіх перелічених вище питань з дотриманням вимог національного законодавства щодо взаємовідносин між органами державної влади та органами місцевого самоврядування під час бюджетного процесу як на державному, так і на місцевому рівнях, зокрема в умовах воєнного стану.

Додатки на 5 арк.

З повагою
Голова Всеукраїнської
Асоціації ОТГ

Олександр Корінний

СЕД АСКОД - Всеукраїнська асоціація органів місцевого самоврядування «Асоціація об'єднаних територіальних громад»
№ документа: 115/23
Дата реєстрації: 02.05.2023
Сертифікат: 248197DDFAB977E50400000DC0EFD0071A70C04
Дійсний з: 04.04.2023 09:04:03
Дійсний до: 03.04.2024 23:59:59
Підписувач: КОРИННИЙ ОЛЕКСАНДР ОЛЕКСАНДРОВИЧ
Мітка часу: 02.05.2023 14:53:30